

TIJORAT BANKLARINI RAQAMLASHTIRISH JARAYONINI YAQIN
KELAJAKDAGI PROGNOZI

Xo'jabbarov Ibrohimjon Foziljon o'g'li

Mamlakatimizda keyingi yillarda moliyaviy isloh qilish borasida qator chora-tadbirlar amalga oshirilib, ilg'or bank biznesini yuritish, sohada raqobat muhitini kuchaytirish, xizmatlar sifatini oshirish uchun zarur huquqiy shart-sharoitlar yaratilmoqda. Tijorat banklarini raqamlashtirish jarayonini prognoz qilishning yaqin kelajakdagi muhim bosqichi, quyidagi manbalarda prognoz qilish orqali o'tadi:

1. Boshqa moliyaviy tizimlarning solishlari: Tijorat banklarining boshqa moliyaviy tizimlar, masalan, moliyaviy tizimlar, moliyaviy mablag'lar olish va berishda qanday solishtirishlar mavjud ekanligi va ularning raqamiy operatsiyalari hasil etilishi uchun moliyaviy-tartibi qabul qilinadi.

2. Kredit portfelining yangilanishi, kreditning yangilanishi va yangi kreditlarni hisobga oladigan bank tajribasini o'rganishda juda muhimdir. Keyinchalik kredit portfelini oz ichiga olgan darajada banklar uchun bu o'zlarining turli qismlarini aniqlashda yordam beradi.

3. Daromad soluvchi hosil qilinishi: Bank faoliyati hosil qiladigan daromad va moliyaviy ko'rsatkichlar tizimi faoliyatni nazorat qilishda va foiz darajasini aniqlashda muhim ahamiyatga ega.

4. Yangi sohalarda banklarning moliyaviy faoliyatini rivojlantirish: Yangi sohalarda miju yuqori daromadga ega bo'la oladilarini xulosalash bankda bankning moliyaviy faoliyatini rivojlantiradigan faktor bo'lsa, bu sohada xaridorlar ochilishi rejalashtiriladigan mablag'lar sanoat zonalarida yangi valyuta banklarini qolib kelishi mumkin.

Shu yo'nalishlarga e'tibor qaratish orqali, tijorat banklarini raqamlashtirish jarayonining yaqin kelajakdagi prognozini tuzilishi mumkinligini oladi.

Tijorat banklarini raqamlashtirish jarayonining yaqin kelajakdagi prognozi tahlil, inobatga olingan yangiliklar, moliyaviy turmush, valyuta kurslarining o'zgarishlari, mamlakat iqtisodiyoti, xalqaro moliyaviy holatlar va boshqa ko'rsatuvlar asosida o'zgaruvchi bo'ladi. Bundan tashqari, texnikaviy rivojlanish, yangi to'g'ri turli xil texnologik amaliyotlar, iste'molchi talablarining o'zgarishi hamda xizmatlarni yuqori samaraliroq taqdim etish lozimligi ham shu tahlilga o'tishi kerak.

Tijorat banklarini raqamlashtirish jarayonining yaqin kelajakdagi prognozi quyidagi nuqta va ko'rsatuvlarga ega bo'ladi:

1. Moliyaviy turmush: Mamlakatning umumiy iqtisodiy holati, aholi miqdori va ichki istiqbol, kichik, o'rta me'yorining daromadi, ong ko'rsatkichlariga ega odamlar o'rtasidagi raqobat va banklar tomonidan xizmatlarni takomillashtirishga qaratilgan strategiyalar shu jihatdan o'zgaruvchi bo'ladi.

2. Valyuta kurslarining o'zgarishi: Mamlakatning valyuta bozorida qo'llaniladigan politikalar va davlatning valyuta operatsiyalarining turmushiga ko'ra, konvertatsion agentliklarning yuki o'sishi yoki nuroniy turmushiga tilga olishi mumkin.

3. Yangi texnologik amaliyotlar: Moliyaviy texnologik rivojlanish, to'g'ri texnologik amaliyotlar tizimi, xususan, ma'lumotlar analitikasi, avtomatlashtirilgan hisob-kitob tizimi va internet bankligi tizimlari orqali yangi tijorat xizmatlarining takomillashtirilishi, banklar tarmoqidan foydalanganlikning o'sishi, yuqori tijorat banklarining to'liq-funksional xizmatlarni takomillashtirishga imkon beradi.

4. Xalqaro befas va moliyaviy munosabatlar: Chet el mamlakatlarining ijtimoiy-mutasaddil munosabatlar, jaxon sanoati, moliyaviy holatlar, tijorat munosabatlari, xalqaro kontraktiv yozmalar, peyvandlar, tadbirlar, yozuvlar va bu muomala kabi ko'rsatkichlar ham tahlil qiladi.

5. Istiqbol proyeksiyasi: Xorijy tajribaga asoslangan holda jozibadorlarni jalb qilish, maksimal butunlashtirish, miqimni sukunatga tortish, yangiliklarni qabul qilish, qat'iy, qo'llab-quvvatlash mumkinligi, yanada yuqori daromad va faol balansga ega bo'lish uchun strategik qarorlarni qabul qilish hamda ularni amalga oshirish bilan bog'liq monitoring va nazorat hamda harakatlar hamda operatsion jarayonlarni dastlabki qisqichba mudofaa etish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 2 martdagi PF-5953-son Farmoni
2. O'zbekiston Respublikasining "To'lovlar va to'lov tizimlari to'g'risida" gi № O'RQ-578 Qonuni. 01.II.2019 y.
3. Rustamov M. ECONOMETRIC ANALYSIS OF MACROECONOMIC INDICATORS AND SMALL BUSINESS LOANS //International Finance and Accounting. - 2022. - T. 2022. - №. 1. - S. 5.
4. Togayev S., Xujamurotov S. THE ROLE OF BANK MANAGEMENT IN THE ASSESSMENT OF EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANK'S ACTIVITY //RESEARCH AND EDUCATION. - 2023. - T. 2. - №. 1. - S. 1216.
5. Bekmurodov A. A. IMPROVING THE INTRODUCTION OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN COMMERCIAL BANKS //Galaxy International Interdisciplinary Research Journal. - 2021. - T. 9. - №. 10. - S. 355-357.